

a uznal odvolací soud právem, že jde o dům, který ochraně nájemníků nepodléhá, a o výpověď, jež ke své účinnosti nepotřebuje soudního svolení.

Čís. 5568.

Místní přídavky státních zaměstnanců nejsou příbytečným ve smyslu §u 3 zák. ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n., vyloučeným z exekuce bez rozdílu, zda jde o státní zaměstnance pragmatikální, či o zaměstnance státních drah.

Útraty úspěšného dovolacího rekursu vymáhajícího věřitele postihují dlužníka, nikoli veřejný úřad jako poddlužníka (§ 295 ex. ř.), třebaš je svým rekuresem vyvolal.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1925, R II 357/25.)

Soud první stolice povolil ku vydobytí peněžité pohledávky exekuci zabavením jedné třetiny důchodů dlužníka jako topiče u dráhy a příkázáním zabavených důchodů k vybrání až do výše vykonatelné pohledávky s tím, že dlužníku musí zůstatí volným roční důchod 6000 Kč. Návrh poddlužníka (ředitelství státních drah), by exekuce byla dle §u 39 čís. 2 ex. ř. prohlášena nepřijatelnou, soud první stolice zamítl. **D ů v o d y:** Dle zprávy ředitelství státních drah pobírá povinný jako topič na dráze tyto požitky: 1. služné 5436 Kč, 2. místní přídavek 1404 Kč, 3. jednotný drahotní přídavek 4608 Kč, 4. dětský přídavek 1800 Kč, 5. přechodní příplatek 540 Kč. Dle názoru ředitelství mohou zabaveny býti podle zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. pouze požitky k čís. 1. a nikoli v ostatních bodech uvedené a zejména nikoli »místní přídavek«, který jakožto bývalé příbytečné podléhal exekuci jen ku vydobytí nájemného. Názoru tomuto nelze přisvědčiti z těchto důvodů: Požitky státních zaměstnanců jakož i zaměstnanců v podnicích a fondech státem spravovaných upraveny jsou zákonem ze dne 7. října 1919, čís. 541 sb. z. a n. Čl. II. §u 2 tohoto zákona stanoví, že státním úředníkům V. hodn. tř. přísluší kromě služného též »místní přídavek« (dříve činnostní přídavek). Ustanovením stejného obsahu je § 3 ohledně skupiny sluhů. Pro zaměstnance státních drah byl tento zákon proveden nařízením min. železnic ze dne 16. února 1920, čís. 44.327. Zákon o exekuci na platy a výslužné zaměstnanců jest ze dne 15. dubna 1920, tedy vydán byl v době, kdy již ona zákonná úprava platů tu byla, a proto při jeho výkladu rozhodnou jest doslov těchto platných zákonů a nikoliv odlišný doslov dřívějších již neplatných zákonných ustanovení. Vzhledem k námitkám ředitelství státních drah jest tedy rozhodnou otázka, zda »místní přídavek« po rozumu čl. II. §u 2 pokud se týče 3 cit. zák. exekuci podléhá čili nic. Zákon ze dne 15. dubna 1920 neobsahuje ustanovení, z něhož mohlo by se souditi, že chce »místní přídavek« z exekuce vyloučiti. Naopak z jeho znění dlužno vyvozovati, že tak činiti nechce. Zákon ze dne 2. dubna 1882, čís. 123 ř. zák., jenž tímto zákonem byl vystřídán, uvádí v §u 1 ve výpočtu stálých požitků, exekuci podléhajících, výslovně také přídavky činnostní. Kdyby tedy zákon, který sám

výslovně uvádí, že »místní přídavek« nastupuje na místo dřívějšího »činnostního přídavku«, chtěl pravý opak naříditi, nemůže býti pochyby o tom, že by ve výpočtu požitků z exekuce vyňatých výslovně uvedl také »místní přídavek«. Již z toho lze poznati, že »místní přídavek« nelze ztožňovati s »příbytečným« v §u 3 (3) zák. tohoto uvedeným. Nehledě k tomu zákon sám podává výklad, jaký druh »požitků« pod příbytečným vyrozumívá, neboť praví: »Na příbytečné (u státních zaměstnanců podléhajících zákonu o služ. pragm. t. zv. bytový ekvivalent, § 58 sl. pragm.) vedena může býti exekuce jen pro nájemné z bytu dlužníkov.« Nikoliv tedy na »místní přídavek« po rozumu §u 3 zák. ze dne 7. října 1919, čís. 541 sb. z. a n. a §u 46 sl. pragm. vztahuje se ustanovení to, nýbrž jen na takový druh požitků, jenž odpovídá požitkům §u 58 sl. pragm. Ta okolnost, že u zaměstnanců státních drah dle cit. již nařízení min. železnic ze dne 16. února 1920, čís. 44.327 nastoupil »místní přídavek« na místě dřívějšího příbytečného, nemůže na věci ničeho měniti. Předně, jak svrchu již uvedeno, ku odlišnému doslovu zákona, který při vydání zákona, o jehož výklad jde, v platnosti již vůbec nebyl, nelze přihlížeti. Dále stanoví čl. X. zákona ze dne 7. října 1919, čís. 541 sb. z. a n.: »V důsledku tohoto zákona upraví se poměry a požitky veškerých ostatních zaměstnanců ve státních úřadech, v podnicích a fondech státem spravovaných, kteří nespádají pod zákon ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák. (služební pragm.), podle zásad, na nichž je vybudován tento zákon.« Nelze proto též pojem tohoto zákona (»místní přídavek«) jinak vykládati u zaměstnanců služební pragmatice podléhajících a jinak u jiných zaměstnanců státních. Takový různý výklad nepřipouští ale ani zákon o exekuci na platy zaměstnanců. Kdežto totiž před jeho platností byly různým způsobem upraveny exekuce na platy zaměstnanců státních, zaměstnanců soukromých trvale zaměstnaných a konečně na požitky z pracovních a služebních poměrů, odstranil nový zákon všecko toto rozlišování a dle stejných a jednotných zásad pro všechny otázku tu upravil. Takový výklad zákona tohoto, který by připouštěl, by při exekuci na též druh požitků — v tomto případě na »místní přídavek« — jinak se postupovalo u jedné skupiny státních zaměstnanců a jinak u skupiny druhé, přímo by tedy odporoval uvedenému úmyslu zákona a byl by proto nepřipustným. Následkem toho místní přídavek sluší při výpočtu částky exekuci podléhající započísti, a poněvadž následkem toho zabavitelné částky požitků povinného činí dohromady přes 6000 Kč, není povolena exekuce nepřipustnou. R e k u r s n í s o u d k rekursu železničního eráru exekuci zrušil. D ů v o d y: Se základním názorem prvé stolice nelze souhlasiti. Z předpisů, jimiž byl zaveden činnostní přídavek státních zřízenců, vysvítá, že činnostní přídavek má nahraditi příbytečné, jež bylo dříve v platnosti. To dokazují zejména předpisy §§ 11 a 12 zák. ze dne 15. dubna 1873, čís. 47 ř. zák. a §§ 1 a 2 zákona ze dne 15. dubna 1873, čís. 49 ř. zák. Činnostní přídavek stupňuje se podle místních poměrů. Tato právní povaha činnostního přídavku byla zachována novými zákony o úpravě platů státních zřízenců (zákony ze dne 7. října 1919, čís. 541 sb. z. a n. a ze dne 18. října 1919, čís. 25 sb. z. a n. z r. 1920). Má tedy aktivní přídavek pro exekuční právo význam příbytečného a to nejen v případech, v nichž státní zřízenci skutečně užívají naturálních

bytů (§ 58 služ. pragm., § 3 zákona ze dne 21. dubna 1882, čís. 123 ř. zák., zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. a ze dne 2. července 1924, čís. 177 sb. z. a n.). V tomto případě vede se exekuce pro nárok na odměnu za léčení. Dle zjištění první stolice skládá se služné povinného z těchto položek: a) služné 5.346 Kč, b) přechodný příplatek 540 Kč, celkem 5.976 Kč; místní přídavek a drahotní přídavek nelze započítávati do zabavitelné části příjmů (§ 4 zák. ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n.). Roční příjmy dlužníkovy nedosahují v tomto případě nejmenší míry zákona (6.000 Kč). Byla proto exekuce dle §u 39 čís. 2 ex. ř. zrušena.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu a přisoudil vymáhajícímu věřiteli proti dlužníkovi útraty dovolacího rekursu jako další útraty exekuční.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud souhlasí s názorem prvního soudu, že místní přídavky státních zaměstnanců nejsou příbytečným ve smyslu §u 3 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. a nejsou vyloučeny z exekuce po rozumu tohoto zákonného předpisu. Odůvodnění prvního soudu jest správné a výstižné. Ze zákonů ze dne 15. dubna 1873, čís. 47 a 49 ř. zák. nelze dovoditi, že by jimi nově zavedené aktivní (činnostní) přídavky státních úředníků a sluhů, místo nichž se nyní podle čl. II. § 2 zákona ze dne 7. října 1919, čís. 541 sb. z. a n. poskytují místní přídavky, měly právní povahu příbytečného. Příbytečné, poskytované podle starých předpisů ve Vídni a Terstu všeobecně, jinde v jednotlivých případech, bylo tehdy zrušeno, nové všem definitivním státním zaměstnancům přiznané aktivní přídavky byly sice omezeny na dobu činné služby a odstupňovány podle služebního místa, ale měly jinak povahu stálého, s bytovými potřebami nesouvisejícího platu a byly podstatně vyšší než dřívější příbytečné. U sluhů, pokud pobírali již dříve příbytečné, byly aktivní přídavky podle §u 1 zákona čís. 49/1873 vyměřeny ve výši tohoto příbytečného a 25% ročního platu. Podle §u 12 zákona čís. 47/1873 zůstal úředníkům, kteří požívali následkem zvláštních předpisů naturálního bytu neb při jeho nedostatku bytového ekvivalentu, tento nárok vedle aktivního přídavku zachován, ale aktivní přídavek byl o polovici snížen. Zákony z roku 1873 činí tedy rozdíl mezi aktivním přídavkem, poskytovaným všeobecně a příbytečným, poskytovaným v jednotlivých případech podle zvláštních předpisů. Tento rozdíl byl zachován služební pragmatikou ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák., jež v §u 45 ustanovuje, že služební příjmy úředníků pozůstávají z platu a aktivního po případě funkčního přídavku, v §u 58 pak přiznává pro jednotlivé případy nárok na naturální byt neb příbytečné podle zvláštních předpisů. Tak dlužno rozeznávati i v právu exekučním. Zákon ze dne 21. dubna 1882, čís. 123 ř. zák. o exekuci na služební požitky osob ve veřejných službách prohlašuje v §u 1 aktivní přídavky za stálé služební požitky podrobené exekuci stejně jako vlastní služné, kdežto v §u 3 má zvláštní ustanovení o příbytečném. Nový zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. vysvětluje

v §u 3 pojem příbytečného poukazem na § 58 služební pragmatiky, takže ohledně zaměstnanců pragmatikálních nemůže býti vůbec pochybnosti, že aktivní, nyní místní, přídavky pod něj nespádají a exekuci jsou podrobeny. To však, co platí pro státní zaměstnance pragmatikální, platí nyní i pro zaměstnance státních železnic, neboť čl. X. zákona ze dne 7. října 1919, čís. 541 sb. z. a n. nařídil, by byly i jejich poměry a požitky upraveny podle zásad, na nichž vybudoval zákon požitky zaměstnanců podléhajících všeobecné služební pragmatice, aby tedy i jim byly poskytnuty výhody čl. II. záležející ve všeobecném zvýšení aktivního přídávku přejmenovaného na přídavek místní. Nařízená úprava požitků železničních zaměstnanců byla provedena, příbytečné, jež dříve pobírali, bylo jim zastaveno, místní přídavky nyní jim vyplácené musí býti po právní stránce a jmenovitě s hlediska práva exekučního posuzovány stejně jako místní přídavky zaměstnanců pragmatikálních. Jsou podrobeny exekuci stejně jako vlastní služné a musí býti při vypočítávání nezabavitelné části dlužníkových příjmů na ně brán stejný zřetel. Jelikož příjmy ty při započítání místního přídávku přesahují částku 6.000 Kč, není povolena exekuce nepřípustnou, a byl návrh na její zrušení zamítnut právem. Jelikož dovolací rekurs vymáhajícího věřitele byl k uplatnění jeho práva nutným, musily býti jeho útraty podle §u 74 ex. ř. přisouzeny proti dlužníku jako další útraty exekuční. Návrhu, by byly uloženy ku placení také železničnímu eráru, jako poddlužníku, jenž svým rekusem je zavinil, nebylo vyhověno, neboť není zvláštního předpisu, jenž by činil veřejný úřad poddlužníka zodpovědným za útraty, jež vzejdou vymáhajícímu věřiteli jeho návrhem neb rekusem dle §u 295 ex. ř., a nelze takový závazek dovoditi ani ze všeobecného předpisu §u 74 ex. ř., jenž ukládá náhradu útrat jenom dlužníkovi, ani §§ 78 ex. ř. a §u 41 c. ř. s., poněvadž podle těchto předpisů lze uložit náhradu útrat pouze podlehnuvší straně, nikoliv však třetím osobám, třeba byly na exekučním řízení účastněny jako poddlužníci.

Čís. 5569.

Do základny pro vyměření povinného dílu jest započísti i zákonný přední odkaz manželův dle §u 758 obč. zák.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1925, R I 939/25.)

Zůstavitelka Vilemína B-ová ustanovila jediným dědicem svého manžela Adolfa B-a. Jmění zanechala celkem 14.680 Kč, dluhů 10.596 Kč. Rodiče zůstavitelčiny uplatnili právo na povinný díl k šestině čisté pozůstalosti. P o z ů s t a l o s t n í s o u d přiznal žadatelům z čisté pozůstalosti 4.084 Kč šestinu 680 Kč, 60 h, každému 340 Kč 30 h, při čemž neodečetl od pozůstalostního jmění přednostní odkaz manželův (zařízení bytu) 10.915 Kč. R e k u r s n í s o u d změnil napadené usnesení v ten rozum, že se rodičům zůstavitelky nedostane povinného dílu. D ů v o d y: Povinný díl jest sice vypočítati dle §u 786 obč. zák. beze zřetele na odkazy a jiná břemena z posledního pořízení. Předpis tento má však pouze vyjádřiti, že zůstavitel nesmí nepominutelného dědice zkrátiti na-